

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2024-11-14
Meddelad i
Nacka

Mål nr P 8157-24

PARTER

Klagande

1. Anna Smith
Banbyggarvägen 8
141 40 Huddinge

2. Christopher Smith
Adress som 1

Motpart

Bygglovs- och tillsynsnämnden i Huddinge kommun
141 85 Huddinge

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Stockholms läns beslut den 2 oktober 2024 i ärende nr 35348-2024,
se [bilaga 1](#)

SAKEN

Bygglov för uppförande av solpaneler på fastigheten Sparven 13 i Huddinge kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

BAKGRUND

Bygglovs- och tillsynsnämnden i Huddinge kommun (nämnden) beslutade den 11 juni 2024 att avslå en ansökan om bygglov för att uppföra solcellspaneler på fastigheten Sparven 13 i kommunen. Beslutet överklagades till Länsstyrelsen i Stockholms län (länsstyrelsen) som avslog överklagandet. Christopher Smith och Anna Smith, fastighetsägare till Sparven 13, har nu överklagat nämndens beslut till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

Christopher Smith och Anna Smith har yrkat att bygglov ska beviljas i enlighet med ansökan. Till stöd för sitt överklagande har de i huvudsak anfört följande.

De vidhåller att åtgärden är en avvikelse som kan anses som liten och förenlig med detaljplanens syfte enligt 9 kap. 31 b § plan- och bygglagen (2010:900), PBL, och att bygglov därmed ska kunna ges. Lösningen som de har ansökt om är en mindre avvikelse än de två lösningar som Huddinge kommun har föreslagit, och som enligt kommunen kan accepteras.

De har tidigare ansökt om bygglov för montering av utanpåliggande rektangulära solpaneler på huset och garaget på fastigheten, vilket avslogs av nämnden då det ansågs påverka gaturummet för mycket i ett område som anses har kulturhistoriskt värde (MBF 2021-00102). Aktuell ansökan avser montering av en ny typ av särskilda solceller som läggs på de befintliga takpannorna. De har dessutom ansökt om att montera solceller enbart på den övre takvinkeln på huset och inte alls på garaget (eftersom det är närmare gatan och mer synligt). Nämnden har trots detta avslagit ansökan.

Som framgår av skriften ”Segersminne – en miljö att värna om” (utgiven av Huddinge kommun), är detaljplanens syfte att skydda den totala upplevelsen av området och huset från gatan. Avvikelsen från planen är liten, ändringen kan anses vara varsam och förvanskar inte gatuutrymmet eftersom solcellerna helt och hållet följer takformen och inte skapar några extra skuggor eller geometriska former som

utanpåliggande solceller skulle göra. Taket är långt från gatan (på grund av den stora förgården) och väldigt högt upp från gatunivå (på grund av de stora markhöjdskillnaderna i området) vilket gör påverkan på gatumiljön minimal. Taket har mörkbruna takpannor och många svarta plåtdetaljer (ränndalar, vindskivor, takfotsplåt, skorstensplåt, hängrännor osv) och mot de mörkbruna pannorna och svarta plåtdetaljerna sticker de svarta solcellerna inte ut nämnvärt.

Nämnden menar att färgskillnaderna mellan de mörkbruna takpannorna och de svarta solcellerna skulle göra det läsbart som något som saknar släktskap med 1920-talet. Miljö- och bygglovsförvaltningen i Huddinge, förvaltningen, har föreslagit två andra lösningar, nämligen ett byte av hela taket till svarta, blanka, glaserade takpannor med Midsummer Wave solceller placerade ovanpå, eller ett plåttak med inmonterade solceller.

Vilken slags avvikelse som är liten och förenlig med detaljplanens syfte är förstås en bedömningsfråga. Genom att föreslå två andra lösningar som skulle kunna få bygglov har förvaltningen satt ribban som den aktuella ansökan måste bedömas emot. Båda lösningarna föreslagna av förvaltningen skulle innebära mycket större ändringar av upplevelsen från gatan än ansökta solceller. Varken högblanka glaserade takpannor eller plåttak med solceller i rutor kan anses var ett för området eller huset traditionellt takmaterial. Att hela taket (särskilt den lägre takvinkeln) skulle bli en stor svart yta som dessutom reflekterar solen skulle vara en mycket större ändring av husets utseende från gatumiljön sett. I och med att förvaltningen föreslår en förändring av hela takets yta till högblank svart kan det inte vara den svarta färgen som är problemet. Det verkar vara att skapa ”geometriska former” på taket. Den andra lösningen som förvaltningen föreslår skapar just sådana geometriska former i och med att solcellerna har tydliga kanter och inte får samma färg eller textur. Nämndens bedömning att ansökt åtgärd ska anses utgöra en sådan stor ändring att det påverkar gatumiljön i en sådan omfattning att det strider mot detaljplanen och förvanskingsförbudet ter sig därför väldigt godtycklig och inkonsekvent. Om förvaltningen anser att ett totalt byte av taket till högblanka glaserade svarta pannor (på alla takets delar) eller till plåt med insänkta solceller

kan anses vara en liten förändring och inte en förvanskning, då måste den aktuella ansökan också anses uppfylla samma krav.

Att Norra Segersminne har en historia är någonting de värdesätter, och under de 19 år de har bott där har de försökt respektera de riktlinjer som ges i broschyren ”Segersminne – en miljö att värna om”.

Christopher Smith och Anna Smith har åberopat skriftlig bevisning i form av fotografier, information om aktuella solpaneler och bygglovshandlingar.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser framgår av länsstyrelsens beslut.

Mark- och miljödomstolen har gått igenom handlingarna i målet samt övervägt vad Christopher Smith och Anna Smith anfört i sitt överklagande. Domstolen instämmer i den bedömning som underinstanserna har gjort, dvs. att den sökta åtgärden inte är tillräckligt varsam, att den innebär en förvanskning av bebyggelseområdet samt att åtgärden därmed även strider mot gällande planbestämmelser. Domstolen finner liksom länsstyrelsen att det inte rör sig om en liten avvikelse. Det saknas därmed förutsättningar för bygglov. Det som Christopher Smith och Anna Smith nu har fört fram utgör inte skäl för domstolen att göra någon annan bedömning. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se [bilaga 2](#) (MMD-02)

Överklagande senast den 5 december 2024. Prövningstillstånd krävs.

Peter Winge

Basmal Pethrosson

I domstolens avgörande har rådmannen Peter Winge, ordförande, och tekniska rådet Basmal Pethrosson deltagit. Föredragande har varit Jessica Waher.

Parter
Se sändlista

NACKA TINGSRÄTT
Avdelning 3

INKOM: 2024-10-17
MÅLNR: P 8157-24
AKTBIL: 2

Överklagande av beslut att avslå ansökan om bygglov för fasadändring (solcellspaneler) på fastigheten Sparven 13 i Huddinge kommun

Beslut

Länsstyrelsen avslår överklagandet.

Beskrivning av ärendet

Bygglövs- och tillsynsnämnden i Huddinge kommun (nämnden) beslutade den 11 juni 2024, § 15, att avslå ansökan om bygglov för fasadändring i form av solcellspaneler på fastigheten Sparven 13. Beslutet har sammanfattningsvis motiverats enligt följande.

Ärendet gäller en ansökan om bygglov för fasadändring inom ett område med höga kulturmiljövärden. Fasadändringen består i att solcellspaneler fästs på delar av huvudbyggnadens tak. Åtgärden bedöms inte i tillräcklig utsträckning vara en varsam ändring som tar hänsyn till de särskilda kulturhistoriska värden som finns i området. Åtgärden bedöms även innebära en förvanskning av bebyggelseområdet. Bygglov ges därför inte.

Anna Smith och **Chris Smith** (sökande) har överklagat beslutet och yrkar på att bygglov ska beviljas. De har sammanfattningsvis anført följande.

Åtgärden är en avvikelse som kan bedömas som liten och förenlig med detaljplanens syfte. Åtgärden tillgodoser vidare ett angeläget behov eller allmänt intresse. Ändringen är vidare varsam och förvanskar inte gatuutrymmet eftersom solcellerna följer takformen och inte skapar några extra skuggor eller geometriska former som utanpåliggande solceller kan göra. Taket där åtgärden ska utföras ligger långt från gatan och det befintliga mörkbruna taket har många svarta plåt detaljer som gör att de svarta solcellerna inte sticker ut

nämnavärt. Det byte av hela taket som nämnden rekommenderar skulle vara en mycket större ändring och även innebära ett för huset icke traditionellt takmaterial. Om en sådan ändring skulle anses vara planenlig och inte förvanskande kan deras förslag knappast anses vara planstridigt eller förvanskande.

Tidigare ärenden

Länsstyrelsen har i ett tidigare beslut den 24 september 2021 (diarienummer 39225-2021) prövat ett överklagande av ett nekat bygglov för fasadändring i form av solcellspaneler på den aktuella fastigheten. Solcellspanelerna hade i den ansökan en annan utformning än den som är aktuell i förevarande ärende. Länsstyrelsen avslag överklagandet med hänvisning till att åtgärderna ansågs strida mot varsamhetskravet och förvanskningsförbudet samt mot detaljplanens bestämmelse q1.

Motivering till beslutet

Länsstyrelsen har att pröva om det var riktigt av nämnden att avslå ansökan om bygglov för fasadändring på fastigheten Sparven 13 på de angivna grunderna. Länsstyrelsen har att utgå från handlingarna i det aktuella ärendet och kan således inte uttala sig om eventuella rekommendationer av andra typer av material som de sökande har diskuterat med kommunen.

Av 9 kap. 2 § första stycket 3 c PBL framgår att det krävs bygglov för sådan ändring av en byggnad som innebär att byggnaden byter färg, fasadbeklädnad eller taktäckningsmaterial eller byggnadens yttre utseende avsevärt påverkas på annat sätt. Med avsevärd påverkan på en byggnads yttre utseende avses inte alltför obetydliga ingrepp eller andra förändringar i byggnadens substans, se prop. 1985/86:1 s. 693.

Av handlingarna i ärendet framgår att taket på den befintliga huvudbyggnaden består av bruna takpannor med matt yta. Förslaget innebär att svarta solcellspaneler med blank yta monteras på den övre takvinkeln på huvudbyggnadens brutna takfall mot sydväst och sydöst. Länsstyrelsen bedömer att det är en åtgärd som gör att byggnadens yttre utseende avsevärt påverkas och att åtgärden därmed är bygglovspliktig.

Det krävs dock inte bygglov för att på en byggnad montera solcellspaneler som följer byggnadens form även om byggnadens yttre utseende påverkas avsevärt. Undantaget gäller inte om

åtgärden vidtas inom ett bebyggelseområde som är särskilt värdefullt från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt, se 9 kap. 3 c § och 8 kap. 13 § PBL.

Länsstyrelsen ser ingen anledning att ifrågasätta nämndens bedömning att bebyggelseområdet eller byggnaden i sig är att anse som särskilt värdefull och att de därför omfattas av förvanskningförbudet i 8 kap. 13 § PBL. Den sökta åtgärden omfattas således inte av undantaget från kravet på bygglov.

Bygglov ska ges för en åtgärd inom ett område med detaljplan, om åtgärden bland annat inte strider mot planen och åtgärden uppfyller vissa angivna krav i 2 och 8 kap. PBL, se 9 kap. 30 § första stycket 2 PBL.

Bygglov får även ges för en åtgärd som avviker från detaljplanen om avvikelsen är liten och förenlig med detaljplanens syfte, se 9 kap. 31 b § PBL.

Bygglov får även ges för en åtgärd, där genomförandetiden för en detaljplan har gått ut, som är förenlig med detaljplanens syfte och som tillgodoser ett angeläget gemensamt behov eller ett allmänt intresse, se 9 kap. 31 c § 1 PBL.

De klagande har anfört att bygglov kan beviljas med hänvisning till 9 kap. 31 b och 31 c §§ PBL.

Den aktuella fastigheten omfattas av stadsplaner från 1948 och 1959 samt en ändring av detaljplan från 2005. Fastigheten omfattas av planbestämmelserna q1 och q2 vilka bland annat stadgar att ändring av byggnad inte får förvanska dess karaktär eller anpassning till omgivningen.

Enligt 8 kap. 13 § PBL gäller förbud mot förvanskning av byggnader eller inom bebyggelseområden som är särskilt värdefulla från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt.

Enligt 8 kap. 17 § PBL ska ändring av en byggnad utföras varsamt, med hänsyn till byggnadens karaktärsdrag och tillvaratagande av bland annat byggnadens tekniska, kulturhistoriska och konstnärliga värden (det så kallade varsamhetskravet).

Området där den aktuella byggnaden ligger är utpekad i kommunens kulturmiljöprogram som särskilt kulturhistoriskt värdefullt. Som framgår ovan omfattas byggnaden av förvanskningförbudet.

Länsstyrelsen bedömer att den sökta åtgärden innebär en sådan ändring av byggnadens utseende att både byggnadens och områdets karaktär påverkas. Länsstyrelsen instämmer i nämndens bedömning att den föreslagna ändringen inte bedöms uppfylla kraven på varsamhet mot byggnadens och områdets karaktär och kulturhistoriska värden i 8 kap. 17 § PBL, samt att åtgärden strider mot förvanskningförbudet i 8 kap. 13 § PBL. Detta medför att den sökta åtgärden strider mot bestämmelsen q1 i detaljplanen.

Länsstyrelsen instämmer vidare i nämndens bedömning att den sökta åtgärden inte kan anses vara förenlig med detaljplanens syfte att säkerställa områdets kulturmiljövärden. Åtgärden kan därmed inte ses som en sådan liten avvikelse som kan godtas med stöd av 9 kap. 31 b och 31 c §§ PBL. Det var således riktigt av nämnden att avslå ansökan om bygglov. Vad de klagande har anfört föranleder vid den avvägningen mellan motstående intressen som ska göras i ärendet inte någon annan bedömning. Överklagandet ska därför avslås.

Du kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

Beslutande

Beslutet har fattats av jurist Julia Edén. I den slutliga handläggningen har även handläggare Elin Sahlin, Enheten för investeringsstöd och kulturmiljö, deltagit.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Bilagor

1. Överklagandehänvisning mark- och miljödomstolen

Sändlista

Klagande

1. Anna Smith, anna.k.smith@hotmail.se
2. Christopher Smith, chris.j.smith@hotmail.se

Kopia till

Bygglovs- och tillsynsnämnden i Huddinge kommun,
bygglov@huddinge.se

Du kan överklaga beslutet hos mark- och miljödomstolen

Om du inte är nöjd med Länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos mark- och miljödomstolen.

Så här överklagar du beslutet

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Stockholm antingen via e-post; stockholm@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Stockholm, Box 22067, 104 22 Stockholm.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag du fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det mark- och miljödomstolen som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ditt överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som du överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur du vill att beslutet ska ändras.
- Varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om du har handlingar som du anser stödjer ditt överklagande bifogar du kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta Länsstyrelsen via e-post, stockholm@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-223 10 00. Ange diarienummer 35348-2024.

Hur man överklagar

MMD-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.